Искуства и ставови поврзани со употребата на пробиотици: истражувања во меѓународни рамки

Универзитет Гоце Делчев, Факултет за медицински науки

Соња Јаневски*[1,2], Катарина Смилков[1]

[1] *Оддел Фармација, Факултет за медицински науки, Универзитет ,,Гоце Делчев'', ул ,,Крсте Мисирков'' бр. 10-А, 2000 Штип, Северна Македонија

[2] ПЗУ Аптека ,,Моја Аптека'', ул. Иван Аговски бр.7/лок.2, 1000 Скопје, Северна Македонија

Вовед

Пробиотиците претставуваат живи микроорганизми кои, кога се администрираат во соодветна количина, покажуваат поволен ефект врз здравјето на домаќинот. Иако најголемиот број истражувања се фокусираат на разјаснување на начинот на кој пробиотиците делуваат во организмот, сè уште недостигаат доволно информации за тоа кои фактори ги мотивираат пациентите да ги користат овие производи и какви очекувања имаат од нив.

Целта на ова истражување е да се направи преглед на објавени студии спроведени во различни држави кои ги анализираат карактеристиките на населението и нивните ставови поврзани со употребата на пробиотиците.

Материјали и методи

Во прегледот на литература беа вклучени оригинални истражувања објавени во период од 2015 до 2025 година, спроведени на пациенти или општа популација, каде што податоците за употребата на пробиотици беа добиени преку анкети или прашалници.

Резултати

Унгарија

Преваленца на употреба на пробиотици

73,9% имале употребувано пробиотици

Пробиотикот им бил препорачан од

52,3% добиле препорака од лекар

Индикација

87,6% да се намали несаканиот ефект од употреба на антибиотици

Преференции на испитаниците

70,3% би се обратиле до фармацевт за прашања во врска со пробиотиците

Пенсилванија, САД

Преваленца на употреба на пробиотици

29,9% имале употребувано пробиотици

Пробиотикот им бил препорачан од

26,5% од пријател

22,4% од лекар

20,4% од член од семејството

Индикација

57,1% употребувале за одржување на добро здравје на ГИТ

Зошто никогаш не користеле пробиотици

Загриженост од можен несакан ефект

Не веруваат во нивната ефикасност

Турција

Преваленца на употреба на пробиотици

45,8% имале употребувано пробиотици

Зошто никогаш не користеле пробиотици

41,2% сметаат дека никогаш не им биле потребни

Индикација

64,7% употребувале пробиотици за подобрување на дигестивниот систем

Преферpredictions на испитаниците

16,3% преферираат суплемент

83,7% во форма на храна

Саудиска Арабија

Степен на информираност

21,9% висок степен

51,8% низок степен

Извор на информации

44,8% од медиуми

44,7% од пријател

Индикација

84,1% веруваат во корисните ефекти на пробиотиците врз гастроинтестиналното здравје

Знаење/ степен на образование

↑ степен на образование = ↑ познавање на терминот пробиотици

Заклучок

- Фармацевтот има споредна улога во препораката и информирањето за пробиотиците - испитаниците наведуваат лекар, пријател или интернет.
- Најчеста причина за употребата на пробиотиците е подобрување на гастроинтестиналното здравје.
- Нема податоци за навиките и ставовите поврзани со употребата на пробиотици кај популацијата на Република Северна Македонија.
- Подлабоко истражување на оваа тема може да даде значаен придонес во унапредување на јавното здравје, детектирање на целни групи за едукација и промоција на рационалната и безбедната употреба на пробиотиците.

Користена литература

- Havelda et al. (2021). Knowledge, awareness, and usage of probiotics among Hungarian adults: An explorative survey. *Developments in Health Sciences*, *3*(3), 53-57.
- Palamutoğlu et al. (2023). *Determination of consumers' knowledge levels and consumption status on probiotic and prebiotic products.* Food and Health, 9(3), 193-200.
- Chin-Lee B et al. (2014). *Patient experience and use of probiotics in community-based health care settings.* Patient Preference & Adherence, 8, 1513-1520.
- Alkhaldy A. A. (2024). Awareness, knowledge, and beliefs about probiotics and prebiotics among Saudi adults: a cross-sectional study. *Frontiers in immunology*, *15*, 1464622.

„Фармацевтот како алка помеѓу традиционалната и иновативната терапија“

Втор симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата на Факултетот за медицински науки. Штип, 27.09.2025 г.